

DECIZIE nr. 990 din 1 octombrie 2008 privind constituționalitatea dispozițiilor art. 150 alin. (3) din Regulamentul Senatului

Cu Adresa nr. XXXV/1.764 din 21 iulie 2008, secretarul general al Senatului a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată de 25 de senatori, în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. c) din Constituție, în legătură cu neconstituționalitatea art. 150 alin. (3) din Regulamentul Senatului.

Autorii sesizării sunt următorii: Ștefan-Mihail T. Antonie, Viorel A. Arion, Vasile A. Blaga, Dan S. Cărlan, Cornelia Gh. Cazacu, Mircea A. Cintează, Ivan O. Cismaru, Cristian C. Cucuian, Gheorghe I. David, Constantin Dumitru A., Constantin N. Gheorghe, Paula Maria Ivănescu T., Dorel V. Jurcan, Gh. Ioan Gheorghe Mihețiu, Nicolae N. Neagu, Dorel-Constantin I. Onaca, Alexandru A. Pereș, Tudor I. Panțuru, Dan Gabriel P. Popa, Ionel E. Popescu, Ovidiu O. Rădoi, Dan G. Sabău, Virginia Șt. Șerbănescu, Jan C. Vraciu și Gelu B. Vișan.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 8.300 din 21 iulie 2008 și formează obiectul Dosarului nr. 1.713C/2008.

Obiectul sesizării îl constituie dispozițiile art. 150 alin. (3) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28 din 24 octombrie 2005, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, care au următorul cuprins: "(3) Hotărârea se adoptă cu votul majorității senatorilor."

În motivarea sesizării se arată că art. 150 alin. (3) din regulament care prevede că hotărârea privind punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului se adoptă cu votul majorității senatorilor contravine dispozițiilor constituționale ale art. 76 alin. (2), potrivit cărora "(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră", și ale art. 16 alin. (1), care stabilesc că "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări." Așadar, conform prevederilor constituționale menționate, cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului se adoptă prin "hotărârea și nicidecum legea, regulamentul în sine sau moțiunea, acte juridice care au alte domenii de reglementare", iar această hotărâre "trebuia să fie adoptată tot cu majoritatea membrilor prezenți din fiecare Cameră, în cazul nostru din Senat, și nu cu majoritatea senatorilor, așa cum prevede textul de care facem vorbire." În continuare, se arată că susținerea nu este contrazisă de argumente constituționale, legale sau doctrinare și că, de altfel, "art. 15 din Legea responsabilității ministeriale - text de lege care face referire la cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului - menționează explicit faptul că procedura de trimitere a miniștrilor parlamentari în judecată trebuie să respecte articolele 67 și 76 alin. (2) din Constituția României". Așadar, se consideră că "legiuitorul a intenționat să pună hotărârea Camerei parlamentare sesizate, în chestiunea trimiterii în judecată a unui ministru parlamentar, sub auspiciile textelor constituționale care fac vorbire la tipul de majoritate cu care se adoptă hotărârile Parlamentului", adică art. 76 din Constituție.

Cât privește încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție, se susține că "pentru situații mult mai importante în care se adoptă hotărâri, majoritatea utilizată, prevăzută de Constituție sau de regulamente, este majoritatea simplă." Se exemplifică cu situațiile referitoare la suspendarea Președintelui României, la acordarea încrederii Guvernului, la adoptarea sau respingerea unei moțiuni de cenzură. De asemenea, pentru situații mult mai grave, decât cea reglementată de art. 150 alin. (3) din Regulament, "potrivit Constituției, este necesară majoritatea de două treimi din numărul parlamentarilor, și anume atunci când Președintele României este pus sub acuzare penală pentru înaltă trădare." Or, această din urmă situație "nu se poate compara, din punct de vedere al gravității, cu cea de punere sub urmărire penală a membrilor Guvernului și, cu toate acestea, majoritatea este aceeași."

În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost trimisă Președintelui Senatului, pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent.

Președintele Senatului a comunicat, cu Adresa nr. I/457 din 17 septembrie 2008, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 10.213 din 17 septembrie 2008, punctul

de vedere al Biroului permanent al Senatului, prin care se consideră că sesizarea de neconstituționalitate formulată este neîntemeiată și nelegală și solicită respingerea acesteia, pentru următoarele motive: cererea de începere a urmăririi penale pe care o adoptă Senatul, conform art. 109 alin. (2) din [Constituție](#), prevederilor Legii nr. [115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Deciziei Curții Constituționale nr. [270 din 10 martie 2008](#), reprezintă o etapă în derularea procedurii de tragere la răspundere a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercitarea mandatului lor. Potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din [Constituție](#), regimul juridic al infracțiunilor și pedepselor, ca și regimul executării acestora fac parte din domeniile rezervate reglementării prin lege organică. Rezultă, prin extrapolare, că orice act de decizie, care emană de la Parlament și care antrenează răspunderea penală a membrilor Guvernului care sunt și senatori, trebuie să fie adoptat tot cu majoritatea impusă pentru adoptarea unei legi organice. Altfel, "înseamnă a goli de conținut filozofia textului constituțional, a cărei rațiune de a fi constituie consacrarea unui regim juridic pentru răspunderea penală a acestei categorii de demnitari, de natură a-i feri de arbitrariul unei situații politice conjuncturale. Mai arată că, deși fiecare Cameră are autonomie funcțională și regulament propriu în ceea ce privește instituirea procedurilor de organizare și funcționare, "nu este mai puțin adevărat că limita acestei autonomii trebuie raportată la statutul Parlamentului în ansamblul său, de organ suprem reprezentativ al țării și de unică autoritate legiuitoare, ceea ce înseamnă că nu pot fi consacrate soluții regulamentare care să diferențieze fundamental activitatea celor două Camere ale Parlamentului." Consideră că, pentru aceleași argumente, "și în Regulamentul Camerei Deputaților se prevede o majoritate specifică aprobării cererii de urmărire penală, respectiv majoritatea de 2/3 din numărul total al deputaților".

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate din Regulamentul Senatului, republicat, prin raportare la prevederile Constituției României și dispozițiile Legii nr. [47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. c) din [Constituție](#), precum și celor ale art. 1, 10, 27 și 28 din Legea nr. [47/1992](#), să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor criticate din Regulamentul Senatului.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie prevederile art. 150 alin. (3) din [Regulamentul Senatului](#), aprobat prin Hotărârea Senatului nr. [28 din 24 octombrie 2005](#), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, prevederi potrivit cărora, "(3) Hotărârea se adoptă cu votul majorității senatorilor."

În opinia autorilor sesizării, aceste prevederi regulamentare sunt contrare dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 76 alin. (2), potrivit cărora "(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră", și ale art. 16 alin. (1), care stabilesc că "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări."

Examinând sesizarea de neconstituționalitate formulată, Curtea Constituțională constată că aceasta este întemeiată și urmează a fi admisă pentru următoarele considerente:

Într-adevăr, art. 76 din [Constituție](#) - "Adoptarea legilor și a hotărârilor" stabilește reguli esențiale ale procedurii legislative. Astfel, potrivit alin. (1) al art. 76 legile organice și hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă cu votul majorității parlamentarilor fiecărei Camere. Sub acest aspect, prin Decizia nr. [46 din 17 mai 1994](#) privind constituționalitatea Regulamentului Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994, Curtea Constituțională a statuat, cu valoare de principiu, că "majoritatea absolută impusă de Constituție pentru adoptarea Hotărârii privind Regulamentul Senatului urmărește să asigure o exprimare cât mai largă a voinței senatorilor în prevederile regulamentare, cerință firească într-un

sistem parlamentar democratic, care implică, prin definiție, o majoritate și o opoziție parlamentară." De asemenea, potrivit alin. (2) al art. 76, adoptarea legilor ordinare și a hotărârilor celor două Camere, se face cu votul majorității membrilor prezenți în fiecare Cameră, în condițiile în care numărul acestora se ridică la cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor fiecărei Camere, în condițiile respectării cvorumului legal de adoptare prevăzut de art. 67 din **Constituție**.

În privința naturii juridice a actului prin care se cere urmărirea penală a membrilor Guvernului, Curtea constată că această cerere se aprobă printr-o hotărâre a Senatului, astfel cum prevede art. 76 alin. (1) și (2) din **Constituție**, precum și art. 121 din **Regulamentul Senatului**. Art. 121 din **Regulament**, care face parte din Secțiunea 6 - "Desfășurarea ședințelor Senatului", stabilește că "Senatul adoptă legi, hotărâri, moțiuni și alte acte cu caracter politic, în prezența majorității senatorilor." De asemenea, art. 130 din Regulamentul criticat prevede că "Legile, hotărârile, moțiunile simple, precum și celelalte acte se adoptă de către Senat prin vot "Curtea mai constată, de asemenea, că, de altfel, în sensul prevederilor art. 76 alin. (2) din **Constituție** sunt și dispozițiile art. 136 alin. (3) din **Regulamentul Senatului**, conform cărora "Legile ordinare și hotărârile luate în procesul legiferării se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți,"

Așa fiind, Curtea constată că art. 150 alin. (3) din **Regulamentul Senatului**, potrivit căruia hotărârea privind urmărirea penală a membrilor Guvernului "se adoptă cu votul majorității senatorilor", contravine art. 76 alin. (2) din **Constituție** și, în consecință, este neconstituțional.

Față de argumentele înfățișate, din care rezultă neconstituționalitatea art. 150 alin. (3) din **Regulamentul Senatului**, analizarea susținerilor privind încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din **Constituție** sunt irelevante.

Având în vedere considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. c) și art. 147 alin. (1) și (4) din **Constituție**, precum și al prevederilor art. 11 alin. (1) lit. A.c), art. 27 și art. 28 din Legea nr. **47/1992** privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
În numele legii
DECIDE:

Constată că prevederile art. 150 alin. (3) din **Regulamentul Senatului**, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. **28 din 24 octombrie 2005**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 1 octombrie 2008 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocaru, Acsinte Gaspar, Petre Lăzăroiu, Ion Predescu, Puskas Valentin Zoltan, Tudorel Toader și Augustin Zegrean, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**
Magistrat-asistent-șef,
Gabriela Dragomirescu

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 716 din data de 22 octombrie 2008